

BIBLIA

1. HEBRAICA.	4. GRÆCA.
2. SAMARITANA.	5. SYRIACA.
3. CHALDAICA.	6. LATINA.
7. ARABICA.	

QUIBVS TEXTVS ORIGINALIS
TOTIVS SCRIPTVRÆ SACRÆ,

QUORVM PARS
IN EDITIONE COMPLVTENSI

DEINDE IN ANTVERPIENSI REGIIS

sumptibus extat, nunc integri, ex manuscriptis toto ferè
orbe quæsitis exemplaribus, exhibentur.

ΤΑΥΤΑ ΠΟΝΕΙ, ΤΑΥΤ' ΕΚΜΕΛΕΤΑ, ΤΟΥΤΩΝ ΧΡΗ ΕΡΑΝ ΣΕ.
ΤΑΥΤΑ ΣΕ ΤΗΣ ΘΕΙΗΣ ΣΟΦΙΗΣ ΒΙΣ ΙΧΝΙΑ ΘΗΣΕΙ.

Ex dono A. P. Thomassini.

LVTETIÆ PARISIORVM.

Excudebat ANTONIVS VITRE, Regis, Reginae Regentis, & Cleri
Gallicani Typographus.

M. D. C. X L V.

enumerare nitium esset, idem honoris premium merito persequere deberemus; Atque inter ceteros Exi-
 mio viro atque literatissimo IACOBO DREVX, S. Theologiae Doctore, Socio Sorbonico, Ecclesiae
 & Canonico Rhedonensis Ecclesiae, cuius in animo omnis candor & erudita comitas deprehenditur.
 Praestantissimis Clarissimisque STEPHANO SAINTOT, praedictae Curiae Senatori integerrimo, &
 FRANCISCO CLEMENT Regi Reginaeque Christianissima à Consilijs, & in Suprema Vectigalium Cu-
 ria Senatori, in quibus omnia eximia, doctrina, morum suavitas, integritas, perpetuum etiam sine con-
 stans benemerendi studium. Amplissimo NICOLAO CLAYDIO FARRI DE PRIESC, Prouinciae
 Senatori; vt & nobili Romano, PETRO DELLA VALLE, vici antiquitatis, veterumque scriptorum
 literatè peritis. Clarissimis insuper ac eximijs viris FRANCISCO VAULTIER, Regi à Consilijs, Abbati
 S. Memmij apud Catalaunens, insigniter erudito, IOANNI AVBERT, Abbati Monasterij S. Remigij
 Senonensis, ac Interpici Regio, dicendi, scribendique nitore ac copiam perillustri, & GODFRIDO
 HERMANT, Canonico Bellouacensi, sapia aetatem recentioribus scientijs, ac poltiore literarum instru-
 ctio: quorum omnium & curis & monitis nos plurimum adiutos proficemur. Denique tam operosa molis
 magnitudo & concinnitas fidem facit quantum in ea regenda, typisque immortalitate dignis condenda,
 cura, laboris, ac in ultria impendens vir cordatissimus ANTONIVS VITRE, artis Typographicae peritissi-
 mus. Vnum tantum nobis ad votorum luctulum superesse expectandum, vt quemadmodum operosi illius
 AEDIFICII DIVINAE SAPIENTIAE extruendi consilium, tanto optimorum quorumque, quin & exte-
 rorum Principum ac Populorum consensu applausuque susceptum, ab omnibus & vndique, tam arden-
 ter exoptatum, tam sollicitè per tot annos expectatum est, ita nunc singulari Dei beneficio numeris suis
 absolutum, vniuersorum etiam spem & expectationem non adaequet modò, sed quod apud aequos rerum
 aestimatores fore conficimus, longè vincat ac superet. Quae nobis fiducia non antea totum modò labo-
 rum ac difficultatum memoriam leniet, sed & ad alia molienda animum confirmabit. Lutetiae Kalend.
 Octob. Ann. R. S. M. DC. XLV.

GVIDO MICHAEL LE IAY.

ראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ: * והארץ
 היתה תהו ובהו וחשך על פני
 תהום ורוח אלהים טרחה על
 פני המים: * ואמר אלהים יהי
 אור והיה אור: * ברא אלהים
 את האור כי טוב ויברך אלהים בין האור ובין החשך:

LN principio creavit Deus
 caelum & terram, * Terra
 autem erat inanis & vacua,
 & tenebrae erant super fa-
 ciem abyssi: & spiritus Dei
 ferebatur super aquas. * Di-
 xitque Deus, Fiat lux. Et fa-
 cta est lux. * Et vidit Deus
 lucem quod esset bona: & diuisit lucē à tenebris.

התום אתקום

ואמר הוה עירא ויקנא וחסוכא על-אפי הוסיב ווהא דין כנסבא על אפי
 ווהא דין ית ויקנא ארי שב ואפסי יין בין ויקנא ובין ווסיבא:

1 בקרבין ברא יין ית שבא ויה ארשא:
 2 ואמר יין ויה ויהא ויה ויהא:
 3
 4

1 Appellavitque lucem diem, & tenebras no-
 ctem. Factumque est vespere & mane dies unus.
 2 Dixit quoque Deus, fiat firmamentum in
 medio aquarum; & dividat aquas ab aquis.
 3 Et fecit Deus firmamentum, divisitque
 aquas quae erant sub firmamento, ab his quae
 erant super firmamentum. Et factum est ita.
 4 Vocavitque Deus firmamentum, caelum: &
 factum est vespere & mane, dies secundus.
 5 Dixit vero Deus, Congregentur aquae, quae
 sub caelo sunt, in locum unum: & appareat arida.
 Et factum est ita. 6 Et vocavit Deus aridam,
 terram: congregavitque aquam in appella-
 tum, mare. Et vidit Deus quod esset bonum.
 7 Erat, Germine terra herbam virentem, &
 facientem sementem, & lignum portitum faciens
 fructum suum, cuius semen in se-
 fructum iuxta genus suum, cuius semen in se-
 melleo sit super terram. Et factum est ita.
 8 Et protulit terra herbam virentem, & facien-
 tem sementem, & genus suum; lignumque faciens
 fructum, & habens vniuersumque sementem
 secundum speciem suam. Et vidit Deus quod es-
 set bonum. 9 Et factum est vespere & mane,
 dies tertius. 10 Dixit autem Deus, Fiat lu-
 men in firmamento caeli, & dividat diem ac
 noctem; & sint in signa, & tempora, & dies, &
 annos: 11 Et luceret in firmamento caeli, &
 illuminaret terram. Et factum est ita.
 12 Fecitque Deus duo luminaria magna: lumi-
 nare maius, ut prefficeret diem; & luminare minus,
 ut prefficeret noctem: & stellae.
 13 Et posuit eas Deus in firmamento caeli, ut lu-
 cereut super terram: 14 Et prefficerent diem ac
 noctem, & dividerent lucem ac tenebras. Et vi-
 dit Deus quod esset bonum.
 15 Et factum est vespere & mane, diebus quartus.
 16 Dixit etiam Deus, Producat aquae repen-
 te animae viuentes, & volatiles super terram sub
 firmamento caeli. 17 Creavitque Deus cete
 grandia, & omnem animam viuentem atque
 motabilem, quam produxerant aquae in species
 suas, & omne volatile secundum genus suum.
 Et vidit Deus quod esset bonum.

1 Appellavitque lucem diem, & tenebras no-
 ctem. Factumque est vespere & mane dies unus.
 2 Dixit quoque Deus, fiat firmamentum in
 medio aquarum; & dividat aquas ab aquis.
 3 Et fecit Deus firmamentum, divisitque
 aquas quae erant sub firmamento, ab his quae
 erant super firmamentum. Et factum est ita.
 4 Vocavitque Deus firmamentum, caelum: &
 factum est vespere & mane, dies secundus.
 5 Dixit vero Deus, Congregentur aquae, quae
 sub caelo sunt, in locum unum: & appareat arida.
 Et factum est ita. 6 Et vocavit Deus aridam,
 terram: congregavitque aquam in appella-
 tum, mare. Et vidit Deus quod esset bonum.
 7 Erat, Germine terra herbam virentem, &
 facientem sementem, & lignum portitum faciens
 fructum suum, cuius semen in se-
 fructum iuxta genus suum, cuius semen in se-
 melleo sit super terram. Et factum est ita.
 8 Et protulit terra herbam virentem, & facien-
 tem sementem, & genus suum; lignumque faciens
 fructum, & habens vniuersumque sementem
 secundum speciem suam. Et vidit Deus quod es-
 set bonum. 9 Et factum est vespere & mane,
 dies tertius. 10 Dixit autem Deus, Fiat lu-
 men in firmamento caeli, & dividat diem ac
 noctem; & sint in signa, & tempora, & dies, &
 annos: 11 Et luceret in firmamento caeli, &
 illuminaret terram. Et factum est ita.
 12 Fecitque Deus duo luminaria magna: lumi-
 nare maius, ut prefficeret diem; & luminare minus,
 ut prefficeret noctem: & stellae.
 13 Et posuit eas Deus in firmamento caeli, ut lu-
 cereut super terram: 14 Et prefficerent diem ac
 noctem, & dividerent lucem ac tenebras. Et vi-
 dit Deus quod esset bonum.
 15 Et factum est vespere & mane, diebus quartus.
 16 Dixit etiam Deus, Producat aquae repen-
 te animae viuentes, & volatiles super terram sub
 firmamento caeli. 17 Creavitque Deus cete
 grandia, & omnem animam viuentem atque
 motabilem, quam produxerant aquae in species
 suas, & omne volatile secundum genus suum.
 Et vidit Deus quod esset bonum.

1 Appellavitque lucem diem, & tenebras no-
 ctem. Factumque est vespere & mane dies unus.
 2 Dixit quoque Deus, fiat firmamentum in
 medio aquarum; & dividat aquas ab aquis.
 3 Et fecit Deus firmamentum, divisitque
 aquas quae erant sub firmamento, ab his quae
 erant super firmamentum. Et factum est ita.
 4 Vocavitque Deus firmamentum, caelum: &
 factum est vespere & mane, dies secundus.
 5 Dixit vero Deus, Congregentur aquae, quae
 sub caelo sunt, in locum unum: & appareat arida.
 Et factum est ita. 6 Et vocavit Deus aridam,
 terram: congregavitque aquam in appella-
 tum, mare. Et vidit Deus quod esset bonum.
 7 Erat, Germine terra herbam virentem, &
 facientem sementem, & lignum portitum faciens
 fructum suum, cuius semen in se-
 fructum iuxta genus suum, cuius semen in se-
 melleo sit super terram. Et factum est ita.
 8 Et protulit terra herbam virentem, & facien-
 tem sementem, & genus suum; lignumque faciens
 fructum, & habens vniuersumque sementem
 secundum speciem suam. Et vidit Deus quod es-
 set bonum. 9 Et factum est vespere & mane,
 dies tertius. 10 Dixit autem Deus, Fiat lu-
 men in firmamento caeli, & dividat diem ac
 noctem; & sint in signa, & tempora, & dies, &
 annos: 11 Et luceret in firmamento caeli, &
 illuminaret terram. Et factum est ita.
 12 Fecitque Deus duo luminaria magna: lumi-
 nare maius, ut prefficeret diem; & luminare minus,
 ut prefficeret noctem: & stellae.
 13 Et posuit eas Deus in firmamento caeli, ut lu-
 cereut super terram: 14 Et prefficerent diem ac
 noctem, & dividerent lucem ac tenebras. Et vi-
 dit Deus quod esset bonum.
 15 Et factum est vespere & mane, diebus quartus.
 16 Dixit etiam Deus, Producat aquae repen-
 te animae viuentes, & volatiles super terram sub
 firmamento caeli. 17 Creavitque Deus cete
 grandia, & omnem animam viuentem atque
 motabilem, quam produxerant aquae in species
 suas, & omne volatile secundum genus suum.
 Et vidit Deus quod esset bonum.

1 Et vocavit Deus lucē diē: & tenebras vocavit noctem: & factū est vespere, & factū est mane, dies unus. 2 Et dixit Deus: Fiat firmamentū in medio aquā: & sit dividēs inter aquā & aquā. 3 Et fecit Deus firmamentū, & divisit Deus inter aquā, quæ erat sub firmamētō; & inter aquā, quæ super firmamentū. 4 Et vocavit Deus firmamentū cali: & vidit Deus, quod bonū. Et factū est vespere, & factū est mane, dies secundus. 5 Et dixit Deus: Congregetur aqua, quæ sub calo, in congregationē unā, & appareat arida. Et factū est ita: & congregata est aqua quæ sub calo, in congregationes suas: & apparuit arida. 6 Et vocavit Deus aridā, terrā; & congregationes aquarum, vocavit maria. Et vidit Deus, quod bonū. 7 Et dixit Deus: Germinet terra herbā frumētū, & cetera secundū similitudinē: & lignū pomiferum faciēs fructū, cuius semē ipsius in ipso secundū genus super terrā. Et factū est ita. 8 Et protulit terra herbā frumētā, & cetera secundū similitudinē: & lignū pomiferum faciēs fructū, cuius semē eius in ipso, secundū genus super terram. Et vidit Deus quod bonum. 9 Et factum est vespere, & factū est mane, dies tertius. 10 Et dixit Deus: Fiant luminaria in firmamento cali, ut luceāt super terram, ad dividendū inter diem, & inter noctem: & sint in signa, & in tempora, & in dies, & in annos. 11 Et sint in illuminationē in firmamento cali, ut luceant super terrā. Et factū est ita. 12 Et fecit Deus duo luminaria magna: luminare magnū in principatus diei: & luminare minus in principatus noctis: & stellas. 13 Et posuit eas Deus in firmamento cali: ut lucerēt super terrā. 14 Et præfessent diei & nocti: & dividerent inter lucē & inter tenebras: & vidit Deus quod bonū. 15 Et factū est vespere, & factū est mane, dies quartus. 16 Et dixit Deus: Producat aqua reptilia animarū viventū, & volatilia volatilia super terrā secundū firmamētum cali: & factū est ita. 17 Et fecit Deus cete gradia, & omnē animā animalū reptiliū, quæ producerunt aqua secundū genera eorum: & omnē volatile pennatum secundū genus. Et vidit Deus quod bona.

1 καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέρας, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρας μία. 2 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἄνωσθη τὸ στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος: καὶ ἔστω διαχωρίζων αἰαμέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. 3 καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς αἰαμέσον τοῦ ὕδατος, ὁ ἑνωκατὸ τοῦ στερώματος: καὶ αἰαμέσον τοῦ ὕδατος, ἢ ἐπάνω τοῦ στερώματος. 4 καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, ἔρανον. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρας δευτέρη. 5 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἄνωσθη τὸ ὕδωρ τὸ ἑνωκατὸ εἰς συναγωγὰς μίαν, καὶ ὄφθη ἡ ξηρα. καὶ ἐγένετο ἔσπες, καὶ συνήθη τὸ ὕδωρ τὸ ἑνωκατὸ τοῦ ἔρανον, εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῆς, καὶ ὄφθη ἡ ξηρα. 6 καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν: καὶ τὰ συνηματὰ τῆς ὕδατων ἐκάλεσεν, θαλάσσης, καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. 7 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου ἁπείρου ἁπείρου καὶ ἄνθος καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ ξύλον καρπίμου ποιοῦ καρπὸν, ἢ τὸ ἁπείρου αὐτῆς ἐν αὐτῇ καὶ ἄνθος ὅτι τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο ἔσπες. 8 καὶ ὄξωλεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου ἁπείρου ἁπείρου καὶ ἄνθος καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ ξύλον καρπίμου ποιοῦ καρπὸν, ἢ τὸ ἁπείρου αὐτῆς ἐν αὐτῇ καὶ ἄνθος ὅτι τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. 9 καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρας τρίτη. 10 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενήσονται φωστῆρες ἐν τῷ στερωματι τοῦ ἔρανον, ὡς φαίνον ὅτι τῆς γῆς, τὰ διαχωρίζων αἰαμέσον τῆς ἡμέρας καὶ αἰαμέσον τῆς νυκτός: καὶ ἔσωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς. 11 καὶ ἔσωσαν εἰς φαῖσιν ἐν τῷ στερωματι τοῦ ἔρανον, ὡς φαίνον ὅτι τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο ἔσπες. 12 καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς δύο φωστῆρας δύο μεγάλους: ὁ ἄνωσθη εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ ὁ ἄνωσθη εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός: καὶ δύο ἄστερας. 13 καὶ ἔστω αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερωματι τοῦ ἔρανον, ὡς φαίνον ὅτι τῆς γῆς. 14 ἔσπες τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός: καὶ διαχωρίζων αἰαμέσον τὸ φῶς, καὶ αἰαμέσον τὸ σκότος, καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. 15 καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρας τέταρτη. 16 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ὄξωλεν τὸ ὕδωρ ἐρεπε τὸ ψυχρῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πετόμα αὐτῆς τῆς γῆς, καὶ τὸ στερέωμα τοῦ ἔρανον: ἔξωλεν ἔσπες. 17 ἔξωλεν ὁ θεὸς τὰ κτήνη τὰ μεγάλα, ἔξωλεν ψυχρῶν ζώων ἐρεπετῶν, ἔξωλεν τὸ ὕδωρ καὶ τῆς γῆς αὐτῶν: ἔξωλεν ὁ θεὸς πετεινὰ πετόμα καὶ ζώων ἐρεπετῶν καὶ γῆς. 18 εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

CHALDAICÆ PARAPHRASIS TRANSLATIO.

1 Appellavitque Deus lucem diem, & tenebras vocavit noctem. Et fuit vespere, & fuit mane dies unus. 2 Et dixit Deus: Sit firmamentum in medio aquarum: & dividat inter aquas & aquas. 3 Et fecit Deus firmamentum: & divisit inter aquas quæ erant sub firmamento, & inter aquas quæ erant super firmamentum: & fuit ita. 4 Et vocavit Deus firmamentum celum. Et fuit vespere & fuit mane, dies secundus. 5 Et dixit Deus: Congregentur aquæ quæ sub celo sunt in locum unum, & appareat arida. Et fuit ita. 6 Et vocavit Deus aridam, terram: & locum congregationis aquarum appellavit, maria. Et vidit Deus quod esset bonum. 7 Et dixit Deus, Germinet terra germinationem herbarum, cuius filius seminis seminatur: arboremque fructiferam facientem fructus secundum genus suum, cuius filius seminis in ipso sit super terram. Et factum est ita. 8 Et protulit terra germen herbarum, cuius filius seminis seminatur secundum genus suum, & arborem facientem fructus, cuius filius seminis in ipso secundum genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum. 9 Et fuit vespere & fuit mane, dies tertius. 10 Et dixit Deus: Sint luminaria in firmamento caeli, ut dividant inter diem & noctem: & sint in signa & in tempora: & ut numerentur per ea dies & anni. 11 Et sint in luminaria in firmamento caeli ad illuminandum super terram: & fuit ita. 12 Et fecit Deus duo luminaria magna: luminare magnum in principatus diei: & luminare minus in principatus noctis, ut dominaretur in nocte: & stellas. 13 Et posuit eas Deus in firmamento caeli: ut lucerent super terram: & fuit mane, dies quartus. 14 Et dixit Deus: Producat aqua reptilia animarum viventium: & avem quæ volat super terram super faciem aëtis firmamenti caelorum. 15 Et creavit Deus volubras magnas, & omnem animam viventem reptilem, quæ producerant aqua secundum species suas: & omnem volucrum, quæ volat, secundum genus suum: & vidit Deus quod esset bonum.